

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Principiële goedkeuring van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweërlei gebruik en het verlenen van technische bijstand

1. INHOUDELIJK

1. Samenvatting

Dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering past binnen de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 en het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012.

Het ontwerp bevat die in die zin drie categorieën van “optimaliseringsbepalingen”:

1. bepalingen die de uitvoering vormen van het decreet van 30 juni 2017 tot wijziging en optimalisatie van diverse bepalingen van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 (hierna: “optimalisatiedecreet”; zie hieronder);
 - In dat opzicht geeft het optimalisatiedecreet in zes bepalingen de opdracht aan de Vlaamse Regering om een decretale regeling (verder) uit te voeren (artikel 7, 11, 15, 24, 25, 28) en geeft het in vier bepalingen de mogelijkheid om dit te doen (artikel 3, 6, 20, 30).
2. bepalingen die de rechtstreekse uitvoering vormen van de conceptnota van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 over de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit (zie hieronder); en
3. bepalingen die verder uitvoering geven aan het oorspronkelijke Wapenhandeldecreet.

Een overzicht van de bepalingen die uitvoering geven aan het optimalisatiedecreet en/of de conceptnota en de bepalingen die verdere uitvoering geven aan het oorspronkelijke Wapenhandeldecreet zit in de bijgevoegde rechtsgrondtabel.

De inhoudelijk belangrijkste elementen die uitvoering geven aan het optimalisatiedecreet zijn de volgende:

- het vastleggen van de NAVO- en Wassenaar-lidstaten waarnaar – bijkomend aan EER-lidstaten – doorvoer met overlading wordt vrijgesteld van vergunning (artikel 9 en 23);
- het vastleggen van de nadere regels van de eindgebruikersverklaring (artikel 11 en 26); en
- het vastleggen van de procedure voor het opleggen van algemene beperkende maatregelen door de Vlaamse Regering en de nadere regels ervan (artikel 36).

De belangrijkste elementen die rechtstreeks uitvoering geven aan de conceptnota zijn de volgende:

- het in overeenstemming brengen van de procedures en nadere regels omtrent vergunningen en van de rapporteringsregels met de eigenheid van globale vergunningen (artikel 10, 12 en 46);
- het verlengen van de geldigheidstermijn van schriftelijke bevestigingen van één naar drie jaar (artikel 15); en
- het aanpassen van de nadere regels van het certificaat van gecertificeerde persoon (artikel 19, 20, 21 en 22).

De belangrijkste optimaliseringen die verder uitvoering geven aan het oorspronkelijke Wapenhandeldecreet, zijn de volgende:

- de optimalisering van de voorwaarden en nadere regels van algemene vergunningen (artikel 6, 7, 8, 50, 51 en 52);
- de optimalisering van de vereiste gegevens en documenten bij vergunningsaanvragen (artikel 10); en
- de optimalisering van de nadere regels van de voorafgaande machtiging (artikel 16, 17 en 18).

Tot slot bevat het ontwerp ook twee bepalingen – artikel 53 en 54 – die wijzigingen aanbrengen in het “zusterbesluit” van het Wapenhandelbesluit betreffende strategische goederen, i.e. het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweërlei gebruik en het verlenen van technische bijstand. Het gaat over formele wijzigingen omtrent enerzijds de naamsverandering van het bevoegde departement en anderzijds de problematiek van de beslissingsbevoegdheid over vergunningsaanvragen.

Deze algemene toelichting en een artikelsgewijze toelichting bij het ontwerp zijn opgenomen in het verslag aan de Vlaamse Regering dat als bijlage bij deze nota is gevoegd.

2. Situering

Zoals hierboven al aangegeven past dit ontwerp binnen de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 en het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012.

Over deze optimalisatie nam de Vlaamse Regering op 27 november 2015 een conceptnota aan, die zowel werd vooraf gegaan als gevolgd door een consultatieronde met alle geïnteresseerde belanghebbenden (cf. het verslag “Consultatierondes over de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet” dat werd meegedeeld aan de Vlaamse Regering).

Deze conceptnota ging zowel over wijzigingen aan het Wapenhandeldecreet, als het Wapenhandelbesluit en enkele beleidselementen.

Volgend op de conceptnota en de consultaties gaf de Vlaamse Regering op 17 maart 2017 haar definitieve goedkeuring aan een voorontwerp van decreet tot wijziging en optimalisatie van het Wapenhandeldecreet. Het ontwerp werd op 23 maart 2017 als stuk 1121 (2016-2017) ingediend in het Vlaams Parlement en op 2 mei 2017 in behandeling genomen door de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed. Op 9 mei vond binnen de Commissie vervolgens een hoorzitting plaats met de heer Tom Nijs van de dienst Controle Strategische Goederen van het Departement Buitenlandse Zaken, de heer Freek Couttenier van Agoria Vlaanderen, de heer Wies De Graeve van Amnesty International Vlaanderen en de heer Tomas Baum van het Vlaams Vredesinstituut.

Het ontwerp werd uiteindelijk op 30 mei 2017 aangenomen binnen de Commissie en op 21 goedgekeurd in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement. Het decreet werd op 30 juni 2017 door de Vlaamse Regering bekrachtigd en afgekondigd en op 3 augustus 2017 bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Het is daarop in werking getreden op 13 augustus 2017.

Het onderhavige ontwerp van besluit is de volgende stap in het optimalisatieproces. Zoals al aangegeven in de conceptnota - de voorbereiding van het optimalisatiedecreet - lopen er binnen dat kader ook nog altijd gesprekken met de relevante federale overheidsdiensten over bepaalde aspecten van de handhaving van het Wapenhandeldecreet: met de Administratie der Douane en Accijnzen over toezicht en opsporing en met het Openbaar Ministerie (College van Procureurs-Generaal) over de wisselwerking tussen strafrechtelijke vervolging en administratieve sancties.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De impact van de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit op de begrotingscontrole of op de huidige toewijzing van middelen is al behandeld naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van het optimalisatiedecreet (zie hoger).

Er is toen geoordeeld dat de voorgestelde wijzigen principieel geen impact zouden hebben; er is in die zin op 24 oktober 2016 door de Inspectie van Financiën ook een gunstig advies verleend.

Het oordeel over het optimalisatiedecreet geldt *mutatis mutandis* voor het onderhavige "optimalisatiebesluit".

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën over het ontwerpbesluit is op 28 november 2017 verleend.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

De impact van de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit op de gemeenten, de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW's), de intercommunales of de provincies, voor wat hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en hun schuld en ontvangsten betreft werd eveneens al behandeld naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van het optimalisatiedecreet.

Er is toen geoordeeld dat de voorgestelde wijzigen principieel geen impact zouden hebben; dit oordeel geldt *mutatis mutandis* voor het onderhavige "optimalisatiebesluit".

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De impact van de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van het Departement Buitenlandse Zaken – toen nog Departement internationaal Vlaanderen – is eveneens al behandeld naar aanleiding van de principiële goedkeuring van het voorontwerp van het optimalisatiedecreet.

Er is toen eveneens geoordeeld dat de voorgestelde wijzigingen principieel geen impact zouden hebben. Dit oordeel geldt *mutatis mutandis* voor het onderhavige "optimalisatiebesluit".

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

In de voorbereiding van het voorontwerp van het optimalisatiedecreet dat op 13 augustus 2017 in werking trad – en waarvan het onderhavige ontwerpbesluit grotendeels de uitvoering vormt – werd een reguleringsimpactanalyse (RIA) niet nodig geacht. Daarbij is verwezen naar de uitzonderingsgrond dat de Vlaamse Regering (door hogere regelgeving) geen vrije juridische beleidsruimte of politieke beleidsruimte (meer) had.

In die beoordeling werd rekening gehouden met: 1) het feit dat in de voorbereiding van het decreet werd gewerkt met een conceptnota waarin de beleidsruimte omtrent de belangrijkste wijzigingen aan het decreet – onder meer doorvoer en transparantie – werd beperkt; 2) de belangrijkste wijziging in het decreet – doorvoer – voortvloeit uit het VN-Wapenhandelsverdrag; 3) het merendeel van de andere wijzigingen geen nieuwe verplichtingen voor rechtsonderhorigen bevatten maar louter gaan over de rechtzetting van materiële fouten, van ongelukkige redacties en van vergetelheden en geen beleidskeuzes inhouden; 4) er zowel in aanloop naar de conceptnota als ook daaropvolgend in aanloop naar dit ontwerp van decreet veel aandacht besteed werd aan de inbreng van belanghebbenden, met een duidelijke impact op het decreet; en 5) de belangrijkste wijziging buiten het kader van de conceptnota louter een uitgebreid bediscussieerde parlementaire resolutie uitvoert die de juridische verankering inhoudt van een eerdere toegepaste beleidspraktijk.

Deze overwegingen gelden *mutatis mutandis* en bij uitstek voor het onderhavige ontwerpbesluit, gelet op het feit dat dit besluit: 1) voornamelijk een decreet en een conceptnota met beperkte beleidsruimte uitvoert, waarover bovendien uitgebreid geconsulteerd werd; en 2) in hoofdzaak proceduregels en modaliteiten bevat. Om die reden werd geoordeeld dat ook over het onderhavige ontwerpbesluit een reguleringsimpactanalyse (RIA) niet nodig is.

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/338 van 17 oktober 2017.

5.3. Aanvragen van adviezen van de strategische adviesraden en van de Raad van State

Krachtens artikel 4, §2, van het decreet van 18 juli 2003 tot regeling van de strategische adviesraden, is de Vlaamse Regering verplicht om over ontwerpen van besluit van de Vlaamse regering die van strategisch belang zijn advies te vragen aan de strategische adviesraden die bevoegd zijn voor de betrokken beleidsdomeinen.

De Vlaamse minister bevoegd voor de controle op de handel in strategische goederen, wordt gemachtigd om het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en van de Raad van State, afdeling Wetgeving, met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van 30 dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2° van de gecoördineerde wetten op de Raad van State op voorwaarde dat het advies van de SERV geen aanleiding geeft tot wijziging van het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 en tot uitvoering van het decreet van 30 juni 2017 tot wijziging en optimalisatie van diverse bepalingen van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 en aan het bijhorende verslag van de Vlaamse Regering;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor de controle op de handel in strategische goederen:
 - 2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV),
 - 2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,
 - 2.3. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlagen:

- ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012 en het besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2014 tot regeling van de uitvoer, doorvoer en overbrenging van producten voor tweëerlei gebruik en het verlenen van technische bijstand;
- ontwerp van verslag van de Vlaamse Regering;
- rechtsgrondtabel bij het ontwerp van besluit;
- ontwerp van geconsolideerde versie van het Wapenhandelbesluit van 20 juli 2012;
- wetgevingsadvies nummer 2017/338 van 17 oktober 2017;
- advies van de Inspectie van Financiën d.d. 28 november 2017;
- conceptnota over de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet en het Wapenhandelbesluit;
- verslag "Consultatierondes over de optimalisatie van het Wapenhandeldecreet";
- Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012, gewijzigd bij het decreet van 30 juni 2017 tot wijziging en optimalisatie van diverse bepalingen van het Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012.